

Thorbjørn Egnér ble utnevnt til æresmedlem av Den norske tannlegeforening da foreningen feiret sitt 100-årsjubileum i 1984. Takkebrevet henger nå i sekretariatet.

Karius og Baktus 50 år

I år er det 50 år siden Karius og Baktus oppfordret til opposisjon mot mor i Ivo Caprinos film, basert på Thorbjørn Egners fortelling. Samtidig er det 30 år siden premieren på Flåklypa Grand Prix, som nylig ble kåret til forrige århundres norske film. Norsk Filminstitutt benytter de runde tallene til å lansere en utstilling med effekter, kulisser og foto fra alle Caprino-filmene i Filmens Hus i Oslo. Der er Baktus for første gang på 50 år tilbake i tannen han en gang bodde i. Nå er tannen nyrestaurert.

Det var med Karius og Baktus at filmkarrieren virkelig skjøt fart for Ivo Caprino. Filmen gjorde stor suksess i 1955, da den kom, og Caprino ble tildelt Filmkritikerprisen samme år. Femti år senere vises filmen til stadig nye kull med barn, og i det norske kortfilmmiljøet har den kultstatus.

– Filmen slår godt an av mange grunner. Det er en skikkelig røverhistorie, med kampen mellom det gode og det onde, samtidig som vi får sympati med røverne. Den er basert på en god historie, og er dramaturgisk perfekt

bygget opp. Man sitter klistret helt fra starten, og tenker: Hvordan skal dette gå, og man må bare se hele filmen ferdig, sier utstillingsleder og kurator Svein Kojan til Avisenes Nyhetsbyrå (ANB).

Ole Paus brukte Karius og Baktus' mest kjente strofe til å ta et oppgjør med alle teite mødre: «Ikke gjør som mora di sier, Jens, mora di er ei ku». Dessuten har Karius og Baktus også inspirert utenfor landets grenser. Den islandske popstjernen, Björk, som tidligere var punker i bandet The Sugercubes, har uttalt at Karius og Baktus var de første punkerne hun støtte på.

Norsk Filminstitutt har i flere år arbeidet med å restaurere filmer, film-effekter og dukker fra Caprinos univers. Mange av dukkene og kulissene ble ødelagt, og det er derfor unike gjenstander som nå vises i Filmens Hus, deriblant den siste bevarte tannen til Karius og Baktus, og bilen Il Tempo Gigante fra filmen Flåklypa Grand Prix.

Utstillingen står til 10. januar neste år. Deretter skal deler av utstillingen på turné rundt i landet.

Stadig like store forskjeller mellom fylkene

Andelen voksne under tilsyn av Den offentlige tannhelsetjenesten ligger fortsatt over landsgjennomsnittet i mange fylker hvor andelen under tilsyn i én eller flere av de prioriterte gruppene ligger under landsgjennomsnittet. Etter Helsetilsynets vurdering er dette en indikasjon på at det kan foreligge avvik fra krav om prioritering av visse grupper i henhold til loven. Statens helsetilsyn antar at risikoen for at fylkeskommunen ikke gir et forsvarlig tilbud til de prioriterte gruppene er størst i de fylkene hvor andelen under tilsyn ligger under landsgjennomsnittet, og finner grunn til å understreke at det er fylkeskommunens ansvar å påse og følge opp at lovens krav blir innfridd.

Statens helsetilsyn har tidligere påpekt de store fylkesvise forskjellene når det gjelder antall personer som får tilbud fra Den offentlige tannhelsetjenesten. Forskjellene gjelder både prioritert klientell og voksne betalende pasienter. Bemanningssituasjonen i Den

offentlige tannhelsetjenesten er også svært ulik i de ulike fylkene.

Statistikken for 2004 viser at forskjellene ikke er blitt mindre, og Statens helsetilsyn mener i sin nye rapport at ulikhetene er uttrykk for reelle forskjeller i tjenestetilbudet mellom fylkene. Bildet har riktignok endret seg enkelte steder. I noen fylker har omfanget av tjenester til prioriterte grupper økt, mens det er blitt mindre andre steder.

Det er ingen entydige forklaringer på de beskrevne fylkesvise forskjellene, men Helsetilsynet sier det er nærliggende å anta at ulikhetene har sammenheng med geografiske forhold og bemanningssituasjonen i det enkelte fylke. Samtidig sier Helsetilsynet at administrative, økonomiske, helsemessige, sosiale og kulturelle forhold også påvirker tannhelsetjenestetilbudet, men at de vet lite om disse forholdene.

Helsetilsynets rapport er tilgjengelig på www.helsetilsynet.no.

Desperate etter å komme til tannlegen

Manchester Evening News skrev tidligere i høst om hundrevis av mennesker som har stått i kø siden dag gry for å komme til tannlegen ved den offentlige tannklinikken i Middleton i England. Avisen skriver at siden flere og flere tannleger starter privat praksis, er det ikke nok tannleger igjen til å ta seg av det offentlige klientellet. Køen begynte å danne seg klokken kvart på fem om morgenen, og klokken 1630 hadde mer enn 800 barn og voksne registrert seg ved den nyåpnede tannklinikken, der en av tannlegene har tatt opp et personlig banklån for å kunne utvide virksomheten.

**Tidende ønsker
alle sine lesere
en riktig god jul
og et godt nytt år!**